

## Spis treści

|                                                                   |           |
|-------------------------------------------------------------------|-----------|
| Wprowadzenie .....                                                | 13        |
| Dlaczego powstała ta książka? .....                               | 13        |
| Struktura książki .....                                           | 16        |
| Noty biograficzne o Autorach .....                                | 22        |
| <b>Część pierwsza</b>                                             |           |
| <b>TWORZENIE UNII .....</b>                                       | <b>23</b> |
| <i>Thomas Giblin SJ</i>                                           |           |
| <b>POWOJENNA DROGA EUROPEJSKIEJ INTEGRACJI ..</b>                 | <b>25</b> |
| Wprowadzenie .....                                                | 25        |
| Europa zrodzona z rozpadu imperiów .....                          | 27        |
| Europa zrodzona z reżimów autorytarnych<br>i wojny totalnej ..... | 32        |
| Europa złotego wieku .....                                        | 37        |
| Europa zrodzona z federacji i państw narodowych                   | 47        |
| Wnioski .....                                                     | 53        |
| <i>Guido Vanheeswijck</i>                                         |           |
| <b>JAK PRZEZWYCIĘŻYĆ POLITYKĘ PRZEMILCZANIA? ..</b>               | <b>59</b> |
| Polityka przemilczeń .....                                        | 60        |
| Koncepcje europejskich "ojców założycieli" .....                  | 63        |
| Europa historyczna a wyimaginowana .....                          | 64        |
| Wspólnota Jeana Monneta .....                                     | 66        |
| Testament Schumana: "Dla Europy" .....                            | 68        |
| Dalsza ewolucja Wspólnoty Europejskiej .....                      | 70        |
| Kilka znaczących momentów .....                                   | 71        |
| Dwie podstawowe cechy procesu unifikacji ....                     | 74        |
| Przyszłość Europy? .....                                          | 75        |
| Europa 1996? .....                                                | 76        |

|                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------|----|
| Aktualny wybór: droga proceduralna<br>czy jakościowa? ..... | 77 |
| Liberalna neutralność czy wizja dobra? .....                | 80 |
| Wyzwanie europejskie dla współczesnych chrześcijan:         |    |
| Republika sumienia .....                                    | 82 |
| Po prostu fakt .....                                        | 82 |
| Możliwa rola chrześcijaństwa w Europie .....                | 84 |

*Thomas Giblin SJ*

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| MÓWIĄC EUROPIE "NIE" .....                               | 91  |
| Wprowadzenie .....                                       | 91  |
| Analiza negatywnych wyników referendum .....             | 94  |
| Kraje stosunkowo biedne .....                            | 95  |
| Słabsze kraje należące do Wspólnoty<br>od początku ..... | 101 |
| "Niezależnie nastawione" kraje skandynawskie ..          | 104 |
| Wielka Trójka .....                                      | 112 |
| Spojrzenie z perspektywy chrześcijańskiej .....          | 122 |
| Europa ekonomiczna i społeczna .....                     | 126 |
| Udana Europa .....                                       | 128 |
| Prawa imigrantów .....                                   | 129 |
| Suwerenność narodowa i federalizm .....                  | 130 |
| Euro? .....                                              | 132 |
| Sprawiedliwa obrona i Europa .....                       | 134 |
| Ochrona środowiska w Europie .....                       | 136 |
| Kończące credo .....                                     | 137 |

*Damian Howard SJ*

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| NIEDOCIĄGNIĘCIA MAASTRICHT:                              |     |
| KONFERENCJA MIĘDZYRZĄDOWA 1996 .....                     | 143 |
| Procedura konferencji międzyrządowych .....              | 143 |
| Podejmowanie decyzji a demokracja .....                  | 147 |
| Głosowanie większościowe — obrona praw<br>narodów? ..... | 148 |
| Większa demokratyzacja Unii .....                        | 151 |

|                                            |     |
|--------------------------------------------|-----|
| Europa w świecie .....                     | 155 |
| Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa      |     |
| Maastricht .....                           | 156 |
| Niespójność i paraliż jednomyślności ..... | 158 |
| Strategie rozwoju .....                    | 160 |
| Obywatele a Unia .....                     | 162 |
| Bezpieczeństwo w granicach Europy .....    | 163 |
| Obywatelstwo europejskie .....             | 167 |
| Pojęcie, które ewoluuje .....              | 169 |
| Refleksja chrześcijańska .....             | 172 |

## Część druga

|                            |     |
|----------------------------|-----|
| <b>UROK TWIERDZY</b> ..... | 181 |
|----------------------------|-----|

*Jean-Yves Calvez SJ*

|                                                                             |     |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>UPADEK KOMUNIZMU</b> .....                                               | 183 |
| Na Wschodzie... ..                                                          | 184 |
| ... i na Zachodzie .....                                                    | 188 |
| Socjalizm .....                                                             | 191 |
| Tendencje chrześcijańskie .....                                             | 192 |
| Wątpliwości na temat ekonomicznej<br>i społecznej organizacji Zachodu ..... | 195 |
| Oddziaływanie na Wspólnotę Europejską (Unię) ..                             | 195 |
| Problem rosyjski .....                                                      | 197 |
| Poszerzenie Unii Europejskiej .....                                         | 198 |
| Ponowne wyłonienie się narodu .....                                         | 201 |
| Wpływ wydarzeń europejskich na kraje Południa .                             | 202 |
| Sytuacje wymagające rozeznania .....                                        | 203 |

*Bernard Lestienne SJ*

|                                               |     |
|-----------------------------------------------|-----|
| <b>ZMIANA RELACJI:</b>                        |     |
| <b>UNIA EUROPEJSKA A KRAJE POŁUDNIA</b> ..... | 207 |
| Wprowadzenie .....                            | 207 |
| Kłeczenie globalnej polityki .....            | 209 |

|                                                                                      |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Szacowny wiek konwencji Lomé .....                                                   | 210 |
| Europa i kraje śródziemnomorskie: złudne<br>partnerstwo .....                        | 212 |
| Siła przyciągania Ameryki Łacińskiej .....                                           | 214 |
| Ponowne odkrycie Azji .....                                                          | 215 |
| Konkluzja: sięganie w cztery strony świata ....                                      | 217 |
| Ocena operacyjna: rozwój dla kogo? .....                                             | 218 |
| Budżet pomocy: niewystarczający i źle<br>wydatkowany .....                           | 218 |
| Handel oparty na zasadzie wzajemności<br>i pomoc .....                               | 220 |
| Rozwój a wspólna polityka zagraniczna<br>i bezpieczeństwa; sprecyzowanie celów ..... | 221 |
| Trzy wady współpracy na rzecz rozwoju .....                                          | 222 |
| Ustalenia z Bretton Woods .....                                                      | 224 |
| Wnioski końcowe .....                                                                | 227 |
| Problemy rozwoju z perspektywy etycznej<br>i chrześcijańskiej .....                  | 227 |
| Redefinicja rozwoju .....                                                            | 228 |
| Rozwijanie osobowości indywidualnej<br>i wszystkich ludzi .....                      | 231 |

### Część trzecia

|                                           |     |
|-------------------------------------------|-----|
| <b>NIE MOŻNA ODEJŚĆ OD EKONOMII</b> ..... | 239 |
|-------------------------------------------|-----|

*Bernard Emunds*

|                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>PRZEKSZTAŁCANIE MIĘDZYNARODOWEGO<br/>SYSTEMU FINANSOWEGO</b> ..... | 241 |
| Funkcje systemu finansowego .....                                     | 242 |
| Niestabilność finansowa .....                                         | 249 |
| Niektóre cele etyczne przekształcenia<br>systemu finansowego .....    | 253 |
| Niektóre perspektywy przyszłej regulacji<br>finansowej .....          | 256 |

|                                                                                      |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| W STRONĘ EKONOMII,<br>KTÓRA CENI LUDZKĄ PRACĘ .....                                  | 267 |
| Wobec złożoności i konfliktu interesów .....                                         | 269 |
| Ekonomiczny plan Unii Europejskiej .....                                             | 271 |
| Podstawa oficjalnego raportu .....                                                   | 271 |
| Co się źle dzieje w Europie? .....                                                   | 274 |
| <i>Czy bezrobocie jest problemem specyficznie<br/>            europejskim?</i> ..... | 274 |
| <i>Jak Europa "wybiera" wysokie bezrobocie?</i> .....                                | 276 |
| Co muszą zrobić europejskie społeczeństwa? ...                                       | 281 |
| <i>Zarysy strategii zawartej w dokumencie Komisji</i> .                              | 281 |
| <i>Wizja aktywności ekonomicznej</i> .....                                           | 283 |
| Etyczny cel działalności ekonomicznej .....                                          | 284 |
| Od pogoni za wzrostem ekonomicznym<br>do przekonań o prawdziwych potrzebach ...      | 284 |
| <i>Wykwalifikowani contra ubodzy</i> .....                                           | 286 |
| <i>Prywatne contra publiczne</i> .....                                               | 287 |
| <i>Wzrost contra środowisko</i> .....                                                | 290 |
| Od konkurencyjności do solidarności<br>w obliczu globalizacji .....                  | 292 |
| Zwiększenie zatrudnienia dzięki docenieniu<br>pracy najmniej wykwalifikowanych ..... | 297 |
| Konkluzja: w stronę cywilizacji pracy .....                                          | 301 |

#### Część czwarta

|                                 |     |
|---------------------------------|-----|
| NOWA WSPÓLNOTA POLITYCZNA ..... | 307 |
|---------------------------------|-----|

#### Norbert Brieskorn SJ

|                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------|-----|
| ZNACZENIE OBYWATELSTWA EUROPEJSKIEGO ....                       | 309 |
| Warunki i cel obywatelstwa Unii Europejskiej ....               | 309 |
| Jaka powinna być treść obywatelstwa<br>Unii Europejskiej? ..... | 318 |

|                                                                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| W jaki sposób wiara chrześcijańska może się przyczynić do przezwyciężenia podziałów narodowych i do ukształtowania jedności politycznej? ..... | 320 |
| Jak powinniśmy patrzeć na proces zjednoczenia Europy? .....                                                                                    | 326 |

*Johan Verstraeten*

## CHRZEŚCIJAŃSKA NAUKA SPOŁECZNA

|                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| A EUROPA .....                                                                           | 331 |
| Problematyczny aspekt relacji pomiędzy katolicką nauką społeczną a Unią Europejską ..... | 332 |
| Znaczenie subsydiarności (pomocniczości) .....                                           | 332 |
| Paneuropejskie religijne i kulturalne perspektywy Jana Pawła II .....                    | 336 |
| W stronę sprawiedliwego społeczeństwa:                                                   |     |
| pozytywny wkład katolickiej nauki społecznej ..                                          | 337 |
| Europa jako "wspólne dobro" .....                                                        | 337 |
| Prawa i obowiązki człowieka .....                                                        | 339 |
| Perspektywa otwarcia na świat .....                                                      | 341 |
| Ponad etyką: imaginacja, <i>metanoia</i> i społeczności wspólnych wierzeń .....          | 343 |
| W stronę nowej wyobraźni .....                                                           | 344 |
| W stronę nowych laboratoriów praktyki moralnej ..                                        | 345 |
| Konkluzja .....                                                                          | 347 |

*Jef Van Gerwen SJ*

## UNIA EUROPEJSKA JAKO CZĘŚĆ

|                                                   |     |
|---------------------------------------------------|-----|
| NASZEJ PRZYSZŁOŚCI .....                          | 351 |
| Obywatelstwo europejskie                          |     |
| w kosmopolitycznej perspektywie .....             | 352 |
| Globalne rynki i sprawiedliwość dystrybucji ..... | 354 |
| Ograniczenia rynku .....                          | 355 |
| Tendencje globalizacji .....                      | 356 |
| Podwójne wyzwanie .....                           | 358 |

|                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------|-----|
| Horyzont ekologiczny .....                                       | 360 |
| Zamknięte granice i zamknięte umysły? .....                      | 363 |
| <i>Długoterminowe tendencje</i> .....                            | 365 |
| <i>Zmiana polityki</i> .....                                     | 366 |
| <i>Obawa przed utratą tożsamości</i> .....                       | 367 |
| <i>Wielopłaszczyznowa koncepcja obywatelstwa</i> .....           | 368 |
| Europejczyk i chrześcijanin,<br>to samo w dwóch wymiarach .....  | 370 |
| Europa częścią naszego powołania<br>do tworzenia wspólnoty ..... | 371 |
| Powołanie do rozeznania .....                                    | 375 |
| Prawdziwa i fałszywa<br>obecność/nieobecność Boga .....          | 377 |